

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.

Pe jumătate an 10 "

Pe 1 lună 2 "

N-rii de Duminică pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Aceeaș duplicitate.

Ministrul-președinte Wekerle a rostit Duminică un discurs în fața alegătorilor săi din Timișoara cari toți au votat cu el afară de cei 55 de credincioși ai candidatului socialist *Bokányi*. În discursul acesta el a atins și chestiunea naționalităților. Aceasta a fost nu numai datoria sa, dar aceasta i-a dictat-o și împrejurările locale ale Timișorii și mai ales de toate — moda. Căci în timpul din urmă a devenit un fel de modă în presă și în discursuri de a «se rosti» asupra chestiunii acesteia. Dacă aceasta aduce o notă nouă în discuțiile publice, în schimb părerile «oamenilor politici» în chestiunea, aceasta sunt de o banalitate, de o lipsă de originalitate în felul de a privi chestiunea de a argumenta pentru sau contra care nu îți stârnește decât mila pentru nivelul de gândire al oamenilor politici unguri.

Intr'adevăr ce vedem? Este o chestiune care atinge mai mult de jumătate din întreaga populație a țării, o chestiune care mai mult sau mai puțin se află în discuție de câteva decenii — și nici un singur om politic ungur nu se află în parlament care să găsească nouă puncte de vedere, nouă idei și nouă argumente pentru sau contra noastră. Toate declarațiile și toate părerile tuturor parlamentarilor unguri se resumă — cu puține combinații sau adausuri — în fraze despre patriotism și antipatriotism.

În timpul din urmă, de când chestiunea naționalităților a devenit tot mai «acută», tot mai «actuală», oamenii politici unguri, văzând puterea irezistibilă cu care ne afirmăm și ne cerem drepturile, au început a se «pronunța» fiecare asupra acestei chestiuni. Fraza cea atât de des repetată a lor este: Respectăm limba și cultura celorlalte neamuri din țară, suntem prietenii lor cei mai buni și nici într-o țară limbile străine nu au drepturi atât de largi și generoase ca tocmai la noi, dar le cerem să-și iubească patria, să fie patrioți.

Dar când vom cerceta realitatea din dosul acestor frumoase fraze vedem tocmai contrarul. Căci respectul statului pentru limba noastră se manifestă tocmai în prigonirea ei prin școli, prin viața publică și până și privată.

Drepturile — puținele drepturi, ce-am avea, se găsesc numai pe hârtie, fără a fi executate, iubirea lor pentru noi se arată prin legi și proiecte de legi îndreptate în contra limbii și a drepturilor noastre politice.

În schimb ni-se cere patriotismul pe care noi îl avem și l-am accentuat atât de des încât ei singuri ar trebui deja să fie plictisiți de atâtea asigurări de dragoste de țară. Toată politica ungurească se resumă deci într-o mare duplicitate dintre vorbe și fapte. Tot ce cuvintele zidesc, dărîmă puterea elocventă a faptelor. Citiți discursurile

de programă în parlament ale tuturor miniștrilor-președinți, citiți discursurile lui Apponyi, articolul lui Kossuth Ferencz scris cu ocaziunea manifestului partidului naționalităților acum două luni — și veți vedea pretutindeni aceiași mare minciună.

Aceiași duplicitate, aceiași mincinoasă nepotrivire dintre fapte și cuvinte ne izbește citind discursul de ieri al lui Wekerle. De bună seamă, vorbirea aceasta arată multe cunoștințe de specialist în chestii economice și financiare la Wekerle. Ea oglindește o personalitate plină de o energie practică, o gândire lipsită de avântul fantaziei și al subiectivismului sentimental. În o formă rece, obiectivă și lipsită de flori de stil, de fraze pompoase, de cuvinte de spirit îl regăsim pe șvabul practic ce este Wekerle.

Dar în chestiunea naționalităților, ministrul-președinte s'a mulțămît să urmeze procedeul tuturor oamenilor politici unguri, el a reprodus. El a reprodus ce a auzit și a citit de atâtea ori, fără a mai produce însuși ceva nou.

— Ne bucurăm de intrarea naționalităților în parlament, zice acela supt a cărui egidă s'au făcut alegeri ca la Șomcuta-mare, Lăpuș și în comitatul Timișorii.

— Vrem înțelegerea cu naționalitățile, nu vrem să dăm însă concesiuni. Aceasta-i culmea duplicității, cum vreți o înțelegere, fără nici o concesiune din partea ungarilor? Ori poate vreți dle ministru ca noi să vă facem concesiuni? Poate v-am face, dacă am avea de unde, dar predecesorii Dtale ne-au luat aproape tot.

Poporalii despre Șvabi. În numărul său dela 13 Mai «Alkotmány», organul poporalilor înregistrează articolul prin care «Kronstädter Zeitung» își arată bucuria că Șvabii din Banat la alegerile din anul acesta au pus și ei candidați naționali (ș'aname la Zichfalva pe Kremling din Biserica-Albă, la Lovrin pe Bauer Antal iar la Aradul nou pe Filip Johann). Organul poporal ia în nume de rău aceasta și-și arată speranța că până la urmă Șvabii tot o să se întoarcă iară la — ideia de stat, bat-o pârda! de ideie!

Instalarea de eri.

(*) Trebuie să recunoaștem că Ungurii se știu bucura.

Dovadă instalarea de eri. Kossuth bătrânul d'ar fi înviat nu s'ar fi primit mai cu frenesie de cum au primit pe noul fișpan Károlyi, despre care se știe doară atâtea, că este un așa de convins 48-ist, în cât nu s'a genat să însoțească în turneul electoral pe măscăriciul Gabányi.

Incolo nobilul conte are multe mii de holde, pământ clasa întâiu. Deci sunt speranțe ca banchetele naționale să se repete mai des de cât sub regimul fișpanilor calici

de până acum, ceea-ce și este de dorit, deoarece trebuie dat «nației» prilej de a-și exprima bucuria și îndeosebi ceea-ce cugetă despre afacerile publice...

«Borban van az igazság!» ...

Lucrul naibii de altfel: noul fișpan nu numai la banchet, dar dimineața, la instalare' «pe inimă goală», cum zice Românul (de nu cumva totuși se va fi ținut nainte de plecare — puțină «gustare» în castelul dela Macea) s'a scăpat să-și arate *gândul adevărat* față de naționalități...

Ci-că va fi păzitorul dreptății... *Aspirațiunile nelegale* și agitațiile însă le va înăbuși!

Cuvintele acestea ne sună nouă, Românilor.

Se știe anume că dl conte, deși era deja numit fișpan, n'a pregetat să cor teșească pentru candidații kossuthisti Gabányi măscăriciul, Vásárhelyi mutulică și Lázár Zoárd — puritanul. În drumul său de corteșire pretutindeni și-a manifestat năcazul că Românii îndrăznesc să candideze și ei. Îndeosebi s'a arătat indignat pentru candidatura națională dela Chișineu, unde o parte dintre alegători, aproape jumătate, sunt Unguri. Asemenea îndrăzneală nu e de admis!...

Asta-i *aspirație nelegală!* ...

Aș putea deci să vă spun și în numele comitatului că pe viitor în comitatul nostru nu se va mai putea repeta asemenea lucru... Ne înăbușe!

Nu mai cât tinerul fișpan doar acum a intrat întâia oară în sala comitatului și nici acum n'a dat acolo față cu Românii, căci aceștia nu-s de pănura prietenului său Lázár Zoárd care prin șgomot crede să se impună. Nu, ci găsi-i va pe Români închegați când va fi vorba să-i înăbușe, și se va convinge iute Măria Sa că e de »kemény a dió« ...

Între aplausele celor cari au aclamat și pe Fábrián, și pe Urbán și pe Vásárhelyi, dl conte a putut să amenințe pe Români, căci nu erau de față.

Serbările s'au isprăvit însă eri. Și vorba Românului: «Se duc cuscri și rămâne mireasa»... Vom avea prilej să-l cântărim pe noul fișpan și să-i dovedim că singura insignie a tulipanului nu este încă destul nici pentru a-i turti pe Români nici pentru a cârmui un comitat. Ci pentru acest scop trebuie minte și experiență... Poate că dsa își va scoate mintea cea din urmă, d'aci încolo; experiență s'a vădit însă chiar la instalare că n'are, căci nici programul său nu conține nimic nou, nici orator nu s'a dovedit, ci a îngăimat și el, iac'așa, vorbe late cu ridicata, pentru a ne întări în convingerea, că sub era kossuthistă, mai mult de cât sub regimul trecute, e destul să fii conte cu holde mulde, pentruca să mai dee și alt noroc peste tine.

Vorba e că și norocul trebuie să-l ști stăpâni. Altfel ajungi de risul lumii... Dl conte să abandoneze deci frazele umflate și

la ședințele congregaționale să vină cu alte gânduri... Altfel se blamează. Iar din încurcături nu-l vor scoate nici oratoria (?) lui Vászrhelyi Dezső nici rabulistica lui Lázár Zoárd... Cu tipuri de acestea Românii isprăvesc în glumă.

Serbările dela Sibiu.

Primum dela Sibiu un lung raport despre serbările date cu prilejul sfințirii catedralei d'acolo. Vom publica raportul în numărul viitor, care merge și cititorilor țărani. Și până atunci ținem să înregistrăm că serbările au fost înălțătoare și au luat parte la ele I. P. S. Sa Mitropolitul Meșianu și P. S. Sa Episcopul Ioan I. Pap, cât și alți demnitari bisericești și fruntași ai vieții noastre publice. Intreg programul serbărilor s'a executat precis și nici un incident n'a tulburat senina serbătoare.

Balotațiile de eri.

Ambele balotații de eri — la Török-Kanizsa și Ciacova — s'au terminat cu înfrângere pentru candidații naționaliști. Corupția și basibuzucia administrativă a scos ales la T.-Kanizsa pe Tallián, care a avut 288 majoritate față de dr. Illici, iar la Ciacova kossuthistul Dobroszláv a învins cu 322 majoritate asupra candidatului român George Breban.

Instalarea fișpanului arădan.

Insoțit de un șir de trăsuri în cari îmbrăcați în gală erau notabilitățile comitatului, noul fișpan a sosit în oraș la nouă ore în fața arcului de triumf din piața mare. Aici l-a așteptat primarul orașului, care i-a ținut o vorbire de binevenire, cărei contele Károlyi i-a răspuns mulțumind pentru splendidă primire.

D' aici publicul în frunte cu contele s'a dus la biserica rom. catolică, iar la 10 ore și-a făcut intrarea în sala comitatului. Adunarea extraordinară a comitatului a deschis-o viceșpanul, care propune, ca o delegație să meargă după noul fișpan, care era într-o sală laterală. Din această delegație a făcut parte și domnul Augustin Hamsea, singurul Român, membru al congregației, care a luat parte. Intrând în sală noul fișpan e binevenat de viceșpanul Dálnoky.

Protonotarul Schill cetește apoi formula de jurământ iar după ce fișpanul a depus jurământul, îi adresează o lungă vorbire, în care-l asigură despre alipirea funcționarilor comitatului, și-l roagă să fie apărător călduros al autonomiei care în luptele recente constituționale s'a dovedit de cetate națională prețioasă.

Fișpanul răspunde mulțumind pentru primirea ce i-s'a făcut, promite a veghea asupra intereselor administrative culturale și economice, ale comitatului; dar mai ales promite că va face imposibilă ori ce repețire a atacurilor și agitațiilor; în deosebi fraza aceasta, care incontestabil, este la adresa Românilor, a fost primită de Unguri cu multă plăcere.

A început apoi primirea delegațiilor. întâi noul fișpan a primit delegația comitatelor vecine, în numele cărora a vorbit fișpanul Fábri din Bichiș; a urmat apoi clerul catolic, condus de Dr. Krámp Iános, protopop în Aletea. Clerul român a fost condus de P. C. Sa protosincelul R. Ciorogariu, care a ținut următoarea vorbire:

Ilustrisime domnule Comite suprem!

«Din încredințarea Prea Sfințitului nostru episcop diecezan, îndepărtat cu indispensabila Sa misiune apostolească, preoțimea diecezei gr. or. rom. a Aradului în semnul stimei față de puterea statului salută pe ilustritatea Voastră ca pe reprezentantul puterii statului în comitatul Aradului.

Cu prilejul ocupării scaunului chemării Dvoastră nobile, pentru că aceasta este misiunea noastră și pentru că spiritul păcii este peatra fundamentală a alcătuirilor nobile și noi alcătuiți și sporii vrem binele public în care chemarea noastră se întâlnește și conduce la mărirea patriei.

Simțul religios și înaltele sentimente culturale ale ilustrității voastre va aprecia de sigur împlinirea misiunii noastre apostolice și va sprijini așezămintele noastre bisericești și culturale întru crearea acelei lumi morale care încheagă popoarele în sentimentul stimei și al înțelegerii reciproce. Pentru că toți suntem fii egali ai patriei. Noi toți aici trebuie să trăim și să murim.

Pătruns de aceste sentimente implor binecuvântarea lui Dumnezeu asupra activității voastre.»

Fișpanul i-a mulțumit și a scos în relief necesitatea ca toți să muncim umăr la umăr pentru binele comun.

A urmat apoi clerul reformat condus de Szondi Géza și alte multe delegațiuni. După acestea s'a făcut instalarea în sala orașului, unde noul fișpan d'asemenea a fost salutat de protonotarul Kádas, a depus jurământul și a ținut vorbire program, după-cum a primit și felicitările numeroaselor delegațiuni.

După amezii la orele 2 s'a dat banchetul în sala de iarnă a hotelului Crucea albă.

Banchetul.

Lume imenză ghemuită peste olaltă și ghintuită de chelneri. Cui i-a fost dragă comoditatea și integritatea oaselor a preferat a nu rămâne în acel chaos.

La masa principală vestitul conte Károlyi Pista, socrul fișpanului Károlyi și delegații comitatelor, special între dânși ca două flori de mac fac varianta între fracurile negre. Bate la ochi, că lipsește corpul oficezesc. Lumea comentează. Păcat! Cât bobârnac și câte acorduri kossuthiste au rămas în pagubă.

În program au fost luate 5 toaste oficioase, pe care oaspele exofo trebuia să le mistue cași garnisiri la o masă scumpă și rea. Și sârmanii oaspeți, cum înghițeau la nodurile ospitalității unor «măgyar».

Primul toast l'a ținut noul fișpan pentru «legalkotmányosabb Király» întră nădușite «éljenuri». După aceasta s'a deslegat limbile. Vicecomitele, primarul a vorbit cu minte și cum trebuie să se vorbească într-o societate cultă.

Dar vai vouă cari nu sunteți din coastele lui Töhötöm, ci din odrasla teutonică: Mülek Lajos pe Töhötöm jură peire dușmanilor ideii de stat maghiar. Înțelegeți vorba pe cine mergea. O idee de stat.

Să scoală apoi deputatul Vászrhelyi Dezső, sârmanul de el, să-și dea veninul, că n'a căpătat nici un vot românesc la Pecica și afară de program pentru că a înjură pe dușmanii ideii de stat era slobod și afară de program, botnița a fost pusă numai acelor pe a căror socoteală își petreceau acești ciudați oameni culți. Haid și acesta cu ciomagul ideii de stat în capul celor ce nu o respectează.

Dar colportagiu fără jidan nu e. Iată pe acum îi zice dr. Nagy Sándor, născut din coapsele lui Natanail Nai din Szarvaș, cum începe să scuipe lava patriotismului. «Nu e destulă hegemonia elementului maghiar în Ungaria. Tot ce locuiește în Ungaria trebuie să fie maghiar. Aceasta este ținta politicii noastre» zice fiul lui Natanail cu cușma de curuț pe cap. Adecă în țara lui Natanail ce are să se formeze aici pe a nost pământ strămoșesc al nostru, tot omul trebuie să fie ungar, pardon ungar modern, de cei din «Egyetértés.»

Apropos de «Egyetértés». Aici se destăinuiesc minunate speculații cu schimbarea numelui. De ce foile noastre nu le reproduc. Ei Nai, Nai, Nai ian spune la ureche: pe cine ai voit să licitezi? Nu cum-va pe Wekerle care la Timișoara cerea numai hegemonia maghiară? Bine, bine domnule Nai, dar tot nu-i cu cale să faci handle și din instalația superbului conte Károlyi ori ce zici tu lume?

A urmat apoi tunul cel mare kossuthist, Barabás Béla. Vorba aceea: Barabás nem olyan ember mint más. Bucatele de pe masă erau rele și puține, după ce Nai-Nagy mănca toate naționalitățile într-o înghițitură de speculă, lui Barabás nu i-a mai rămas nimic, de cât guvernul, pardon ideia guvernului. Dl Barabás, doamne,

s'a născut, a crescut și a încărunit în înjurătura guvernelor, care cum a venit fără deosebire. Acum a ajuns însă în căpcană, adecă la guvern și ca să nu poată altul înjura guvernul dînsului, cum dânsul înjura guvernul altuia, haid înghite guvernul cu potop cu tot. «Să ștergem din dicționarul maghiar cuvântul de «guvern», ca el nici să nu mai existe».

Lumea clătina din cap și să întreba cum poate fi o țară fără guvern. Dar nimeni n'a înțeles fiscalășia lui Barabás, că scaun de prezident ori portofoliu cu toate drepturile și beneficiile lor trebuie să existe, numai responsabilitatea nu. Să nu-i zici pipă, ca să n'o cunoști că-i luleaua lui Barabás, adică să nu-i zici guvern, ca să n-ai pe cine să înjuri, — că dl Barabás nu vrea să fie înjurat cum înjură el pe alții.

În logele improvizate erau contesa mamă și fiică Károlyi și mai multe dame din societatea înaltă. Toate aceste însă n-au împedecat pe dl Barabás dela o predilectă asemănare: zicea anume, că și-a pus întrebarea dacă se cuvine să dea crezământ femeia curtezanului ei? Răspunsul solomonic a fost, că de crezut să-i crează, dar să nu anticipe. Așa e și dânsul cu guvernul, că de crezut îi crede, dar nu-i anticipa nimic. Această asemănare a plăcut mai mult veselului public.

Acuma-i bine, șterseră și naționalitățile și guvernele de pe harta Ungariei. Dapoi ce țară-i asta acum? Aha! Țara lui Kossuth. Hm! dară asta-i balamuc, domnule, nu țară.

Dar să lăsăm pe cotcoreții aceștia cu balamucul politic la o parte și să trecem la timbrul serios al banchetului la un cuvânt sufletesc, pe care l-a rostit vestitul conte Károlyi István și socru comitelui suprem Károlyi Gyula din Arad la banchet.

Domnul Nai-Nagy ne va admite a considera pe contele Károlyi István cel puțin de atâta ungar cât este Domnia-sa, că tot de cătră Munkács au venit aici în țară și strămoșii lui cât și ai lui Náj. Dar nu deodată, și ceia călare pe cai aziatici iar cestia călare pe fluierita galițiană.

Ei bine, acest tip al aristocratului maghiar cu tradițiile sale familiare de iubire de neam ca tată cere iubirea aradanilor pentru ginerele și fiica sa, despre care crede că va fi aceea lângă soțul ei ce a fost mama lui în 1848 pentru tata lui. «Și să fi, dragă ginere; drept față de toți fără deosebire de lege, naționalitate ori clasă, să stărui pentru ordine, disciplină și muncă cinstită în corpul oficianților. Să fi conservativ în chestiunile de cinste și omenie».

Uite cum poate fi cineva și ungar mare și om cult.

Sa mai sculat apoi încă odată să vorbească acest aristocrat de cultură europenească, dar a pățit-o rău. A bea a putut rosti câteva cuvinte, cari însă au fost suprimate de vuetul și chiotele capetelor ferbântate și contele Károlyi István ciudaț de acest public, care nu e curios de a-l mai ascultă odată se dase îndărăt zicând: d'apoi că aici nu-i d'a vorbi. Nici n'a mai stat apoi decât câteva minute și pe neștiute s'a șters și el și ginerele său comite-suprem din acea zgomoasă lume.

La toate aceste din punct de vedere românesc: bine, bine, se duc cuscrii și rămâne mireasa. În sala congregației vom întrebat apoi mireasa, că din câte pături știe face plăcinta.

La revedere dară.

D'ALE ALEGERILOR.

Din Făgăraș. (Ziua învierii și să ne luminăm cu prăznuirea și unul pe altul să îmbrățișăm, și să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi. Să iertăm toate pentru înviere!)

Ce sublim, ce ideal filozofic se cuprinde în rândurile acestea... Și ce bucurie simțim noi Românii, ca fii ai țării Oltului când putem zice: Cu ziua învierii să ne luminăm fraților Olteni — zic, adresându-mă Vouă iubiți frați români ai țării Oltului — căci aici în Țara Oltului s'ar putea mai bine explica cuvintele de mai sus.

Aici la noi în țărișoara noastră ocolită de munți mari și de falnicul său Olt, — să simțim lipsa de lumină — aici, unde până acum eram acoperiți de pătura întunerecului, de pismă, dușmănie și de dragoste falsificată. Aici, unde simțul de iubire de neam și națiune era acoperit de lava întunerecului, era tămpit. Această lavă însă în zilele din urmă începându-se a se curăți, sperăm a ne apropiă de cetatea Ierichonului, și îmbrăcați în

haine de sărbătoare cântând să zicem: »Osana celui dintru Înălțime«, »Bine este cuvântat cel ce vine întru numele națiunii române«.

Astfel poate cânta națiunea română, căci la alegerile ce au avut loc în timpul din urmă în această patrie udată de sângele strămoșilor noștri, aici la alegerile din urmă cu puține excepțiuni am putea zice: «luptă bună am luptat, credința am păzit». Și astfel am eșit deocamdată, deși nu după cum am dorit, dar bun e Dumnezeu!

Că în Țara Oltului avem un deputat cu program național în persoana dlui Dr. Șerban este fapt împlinit.

Că acest domn, eri alaltăieri a umblat pe căi străine de neamul său, este știut, și nici dânsul nu o poate nega.

Nu este însă oare aceasta pentru noi o bucurie, o lumină, când fiul națiunii noastre lăsând calea cea rătăcită a apucat pe calea cea bună, care deși poate presărată cu spini, va ajunge cu ceilalți colegi ai săi la limanul dorit al națiunii din care face parte.

Ne bucurăm de această rezoluțiune a dlui Dr. Șerban, care deși fiu al națiunii sale, până ce era condus de alte idei contrare spiritului timpului și al națiunii, urgisit fiind nu putea avea încrederea și stima tuturor fiilor neamului său, dar acum eată că ne-am luminat, iată că s'a luminat, iată că s'a curățit ca aurul prin foc, iată că prin pășirea sa ca deputat național și-a luat vâlul de pe față.

Sperăm și nu ne îndoim însă, că acest fiu al națiunii române, care ca și alții precum zice scriptura: »Perdut a fost și s'a aflat« va ține sus și tare la demnitatea, la sângele națiunii, cu trup și suflet, și nu credem că acest falnic stejar al Țerii Oltului să va mai abate ca și în trecut dela calea adevărului și a dreptății jertfindu-se pentru tot ce e românesc.

Căci aceasta dacă și în trecut ar fi făcut Dr. Șerban, dujmănia nu ajungea la culme.

Nu de mai puțină însemnătate este reușita ce am avut cu alegerea deputatului al doilea, cercul Făgăraș. Cu toate că laudă nu i-se cuvine nelegând deputat cu program național serios precum așteptam să fie, dar totuși în ciuda contrariilor noștri kossuthisti Români în conștădere cu pușini sași am reușit a alege cu o majoritate de 105 voturi nu pe kossuthistul fost oveu Dr. Halász László, ci zic în ciuda Ovreilor și a calapoadelor ungurești din Făgăraș, zic am ales în lipsa unui român, pe îmbătrânitul în deputat al Făgărașului în persoana lui Mikszát Kálmán, căci, ce era să facem? Unde-i candidatul român? strigam cu toții pe hârtie. Ce ocaziune binevenită ar fi fost pentru noi Români Țerii Oltului de a avea doi deputați naționali. Ceeace putea fi lucru real și și îndeplinit, căci știut este: »Inter duo litigantes tertium gaudet.«

Să ne luminăm deci fraților români, și alegerea aceasta din urmă să ne fie pildă și învățătură și pe viitor să fim mai luminați cu ale noastre afaceri. Nu candidați pe hârtie ne trebuie nouă, ci candidați serioși, candidați cari merg pe picioarele lor, iar nu uneltele altora...

«Și să zicem fraților... Să iertăm toate pentru înviere».

Cu câtă bucurie înregistrăm aceste cuvinte — cari atât de bine le-a știut aplica tocmai în ziua alegerii din țara Oltului, sara la banchet conducătorii noștri din centru și în jurul lor vrednic de amintit este reverendisimul Domn protopop N. Borzea.

Cine și-ar fi putut închipui ca dr. Șerban întinzând mâna către dr. Vas să esclame cuvintele: «Să iertăm toate frate Vas». (Va urma.)

Din cercul Cisnădiei. Subscrisul am pășit ca candidat de deputat dietal în cercul Cisnădiei cu program național român în urma dorinței mai multor alegători români din unele comune din acest cerc, ca să fac școală cu poporul nostru, căci în acest cerc nici când n'a fost la alegeri de deputați candidat de român, ci întotdeauna se aclamă candidatul sas; — am voit să știu de azi că în lupta electorală de mâne poimâne ce pregătiri ne trebuie, am voit să știu că pe cari Români ne poji răzîmă în astfel de cazuri, căci ca mâne se va deschide porțile maselor populare a intra în lupta electorală și vai! Oreu va fi a birui fără pregătirile necesare!

Cercul Cisnădiei (com. Sibiiu) este unul dintre cele mai artificiale cercuri electorale împărțit anume ca să domineze elementul Sașilor, cari de mai bine de 700 de ani au stăpânit acest colț de

țară, așa comunele românești Moh, Bungardul de lângă Cisnădie nu sunt cum ar trebui să fie naturaliter după poziția geografică numărate în aceste cercuri, ci Mohul și Bungardul sunt alipite cercului Nocrich, — pe când peste aceste comune în depărtări respectabile sunt atrase la cercul Cisnădiei comunele săsești: Șura-mare, Hamba, Rușciori și Slimnicul, numai și numai ca să majorizeze Sașii pe Români!

Aceasta cutezanță a mea a dat de lucru multora din tabăra străină — încât înainte de ziua alegerii (4 Maiu) au fost expuși unei formale deriziune în ziarul săsesc «Sieb. D. Tageblatt». Văzându-se domni pe neașteptate cu contracandidați au meșteșugit ca alegătorii români nu sunt «muzai» să meargă la alegere, sună prin telefon din sat în sat! Efectul s'a și văzut în ziua alegerii, căci în trecut era proclamată pasivitatea Românilor și vai! Mulți alegători români în frunte cu preoții și notarii lor tot de români luau parte la alegerea de deputat dietal. De astă-dată majoritatea covârșitoare a alegătorilor români și a preoților dimpreună cu învățătorii au lipsit, căci de! s'a fost decretat activitatea.

Totuși în ziua alegerii s'au aflat vre-o 50 alegători români, cari au luat parte la alegere. Și apoi ține-te băete! Unii din notarii români își dedeau toată silința ca pe alegătorii noștri să-i divizeze; făceau sforțări ca candidatul român să repășească, ceea ce însemnă a o tuli la fugă. Dar acelora li-s'a spus verde «când omul merge la luptă electorală, nu trebuie să fugă de aceea luptă. Nesucceșând diviziunea s'a pornit apoi campania ca Românul să nu cam primească voturi românești, așa d-nul primpretore Schieb deși nu era președintele de alegere, — alegătorilor români cari intrau la urnă le puneam cam răstit întrebarea: «Pe Trauschenfels votezi?!» Cei dresați de notari răspundeau afirmativ — ba un alegător din Veștem a spus că pe ăla votează cum zice pe nume dl notar — căci nu putea rosti numele lui Trauschenfels!

Pe lângă toate opintelile totuși candidatul de român a primit voturi încât nu se prea încântau Sașii de triumful lor — bine știind, că ziua de mâne poate aduce înțorsătură lucrului. Țin să relevez că foarte brav s'au purtat alegătorii din Sadu în numele candidatului preot gr. cat. Popoviciu, Bunea; învățătorii Popoviciu, Dreghiciu, Popica prezentându-se complet cu alegători români votând dimpreună cu notarul pentru candidatul național român. Preotul gr. cat. Orosz din Sadu, fiindcă candidatul era așisderea preot gr. cat. a ținut de bine a fugi dela actul alegerii! Brav s'au purtat și alegătorii din Racovița, Boița, Tălmăcel și preotul D. Clain și inv. Ursu din Bradu. Onoare lor! Alegătorii din Veștem au votat; în frunte cu notarul Moga cu candidatul Sasu așisderea și notarul I. Raduțiu din Avrig om materialmente bine situat tot cu Sasul a votat să nu uit și pe notarul Simon cu alegătorii săi români din Porcești cari tot cu Sasul a votat așisderea și notarul Fanea din Talmacel și Jurca din Reșinari dimpreună cu primarul reșinarilor!

O esperiință foarte bogată, știm acum cumcă pe ziua de mâne la cine să contăm!

Preoții și învățătorii din Sebeșul superior, inferior, Avrigu, Porcești, Boița, Western, Reșinari au escelat prin neștiința de față! Să nu uit și pe învățătorul Căliman din Reșinari care multă silință își dă ca candidatul român să se retragă! Sic non itur ad astra! E timpul suprem că Românul să voteze cu Românul și nu cu străinul!

Al onor. redacțiuni.

Racovița în 9 Mai 1906.

Cu toată stima:

Valeriu Florian,
preot gr. cat.

Cercul electoral Săn-Nicolaul mare.

(Urmare și fine.)

Joi, în ziua a treia, la 13/26 Aprilie, de dimineață, luăm drumul preste Nereu unde ni-se mai asociază vre-o 6—7 trăsuri și una din Nagy-Ösz și mergem la Teremia-mică. Intrăm în comună vre-o 30 trăsuri și neaflând nici notar nici jude, facem datorința.

Candidatul în limba germână își spune programul, iar germânul din Nagy-Osz, Roth, și aici vorbește cu multă vârvă ca la Nereu. Plecăm spre 9 ore la Valcani. De departe vedem trăsurile eșite întru întimpinarea noastră. Erau vre-o 40 și mă-rindu-se cortegiul intrăm solemn și în comuna Valcani, leagănul familiei Oprian.

La casa comunală e o mare de popor. Ajunși

acolo părintele local M. Zomborean cu căldură salută candidatul, care e frenetic aclamat de mulțimea poporului adunat ca la o sărbătoare.

Candidatul des aprobat își expune programul, iar economul P. Fumor și preotul din Nereu S. Bichicean întăresc cu vorbe dulci frații în credința și iubirea steagului național, rugând pe alegători a nu ascultă de prorocii mincinoși. La dorința alegătorilor maghiari candidatul le arată programul său și în limba maghiară și constat că le-a plăcut căci aprobau chiar des.

Am prânzit și după prânz am luat drumul spre marea comună bulgară Beșinova-vechie, cu vre-o 40 trăsuri. Mărturisesc că cu teamă am plecat spre această comună deoarece îmi era frică că vom fi huiduiți pe singurul motiv, că această comună candidase pe fiul ei, Dr. Manyov, cu program independist sau kossuthist. Intrând în comună eram uimit văzând tot fețe vesele, iar uimirea mi-s'a potențat când ne-am dat jos din trăsura la casa comunală unde era multă lume adunată. Grabnic am aflat dispoziția acestor oameni buni și blânzi, cari în dorul lor de a trânti la alegere pe marele proprietar, contele Alexandru Naco, pășiră cu fiul lor Dr. Manyov. Toți ne întimpinau cu vorbe: »ori Manyov, ori Oprian, dar contele trebuie trântit.« Eram cu toții uimiți și nu știam ce să zicem, deoarece ei mânau apa chiar la moara noastră.

Candidatul nostru aici vorbește în limba maghiară, pricepută de aproape toți, și constat că a plăcut mult, căci strigau strâșnic: »Zsivio«. Preotul Terențiu Oprian le vorbește în limba sârbă arătând că numai pe steagul nostru să pot ceti noțiunile de dreptate, egalitate și frățietate adevărată. Economul Pavel Fumor aici, în special s'a dovedit de bun orator popular, căci vorbind românește dela inimă și la inimă, a plăcut prea mult căci însufleștiți Bulgarii îl ridicau sus, strigându-i stajnic »Zsivio« auzit până în centrul cercului și care mare grije a cauzat falnicului conte Nako. Terminând și a treia zi cu bun succes, ne reîntoarcem iar la Sânmiclăuș.

Vineri la 14/27 Aprilie, a patra zi, spre 10 ore ne aflăm în comuna Keglevichháza, unde de asemenea suntem cu drag primiți și ascultat candidatul. După un prânz, din straiță, ne luăm drumul spre comuna cu locuitorii maghiari Kis-

7ombor. Fiind aici locuitorii numai maghiari, cu excepția indispenzabililor Evrei, găndeam acum e acum. Nu am fost de fel huiduiți dar aici vom păți-o. Ceva ne mai pomeniți, si aici fețe vesele și dese strigări de «éljen». Eram uimiți și ne întrebam, că să poate oare? li știam pe toți mari kossuthiști și era natural ca să fim nedumeriți. Vorbeam cu un antiste, care îmi spune: »Imi place domnule că ați venit și la noi. Nu suntem sălbatici și vă ascultăm bucuos. Nu suntem nici noi nici DVoastră cauza neînțelegerilor, ci uită acei cu nasurile strâmbe, evreii«.

Eram încântat de omul meu, nu ni-s'a dat a afla o minte mai sănătoasă și am ajuns la convingerea, că cu ungerii am duce-o noi, dar interesele poporului ales nu ne pot da pace. Aici preotul T. Oprian spune celor prezenți, că am venit pentru a ne cunoaște, deoarece suntem avizați acestea două popoare a trăi bine și după ce scarmână după merit pe evreul Vadász, cel cu hydră, dă cuvântul candidatului nostru Dr. Nestor Oprian. Acesta, calm își dezvoaltă în întregitate programul seu și al partidului nostru național, și constat că chiar a plăcut ungerilor. Notez că vorbirea a fost ascultată și de fostul deputat Ronay, căruia candidatul îi făcu vizita și unde fu bine primit și chiar feliicitat.

De aici preste Cenad am luat drumul Sânmiclăușului-mare, unde ajungând ne-am despărțit, zicându-ne, dela inimă, un doamne fii cu noi, și ajută-ne și la revedere Duminecă în lupta noastră cinstită.

Aveam firma convingere, după cele experiate prin comune, că vom ajunge cu candidatul oficios și cu program constituționalist contele Alexandru Nako, în balotaj. De al doilea candidat Dr. Manyor, cu program kossuthist, nici că ne temeam, eram prea siguri că trecem cu voturile preste el.

Sosii apoi și ziua de Duminecă 16/29 Aprilie a. c. hotărâtă pentru alegere. Era Duminecă, zi de închinare, și fusărăm siliți a ne concentra pe lângă steagul și candidatul nostru spre a ne împlini o sfântă datorință. Și ne-am concentrat căci acest mare steag preste un pătrar de veac a lăncezit, fiind noi, prin noua organizare a cercu-

lui, aduși la imposibilitate de a-l mai desfășura. Oamenii noștri sosesc frumos și în ordine. Nu avem nici un birt spre a ne așeza. Cu mare dragoste ne primesc în curțile lor românii din Sân-Miclăuș, laudă lor. La ora 8 și jumătate președintele anunță, că au intrat trei liste de candidare, în ordine și deci candidează pe toți trei recomandații, și cu începere dela 9 ore, ordonează votarea.

Prin sorți este tras numele candidatului nostru și deci la amândouă comisiile încep votarea, aderenții dlui Dr. Nestor Oprean. La comisia primă începe Sânmiclăușul-mare, iar la adoua Sân-Nicolaul-german. Stăm bine, voturile incurg frumos și grija în partida contelui să mărește. Suntem la 12 ore și contele nu-și poate de fel face o majoritate absolută. Domnii sunt îngrijiiți și desperați. Desperarea crește însă în continuu. Suntem cu vremea la 2 ore p. m. și stăm tot bine. Din desperare domnii trecuseră în furioși. La 3 ore tot astfel, noi bine, iar ei toți tremurând și plini de groază. Acum ne mai fiind altă scăpare să pun în mișcare vre-o 40 trăsuri, cari purced cu corteși spre deosebite cărări și sate. Au terminat toate satele și la 4 ore să începe votarea mixtă anunțând presiul ora încheierii pe 6 ore. Acum vin la urnă morboși de tot soiul și neputincioși. Imi era milă de un biet bolnav, care a fost pe sus dus și care cu teamă de a-și scăpa sufletul rostise numai »Nako« la întrebarea prezidentului că cu cine votează. Veniau trăsurile în goana sălbatică a cailor și mergeau din nou și veneau iar mergeau și aduceau voturi și abia abia a putut spre 6 ore a-și strânge marele proprietar contele Alexandru Nako, care să laudă urbi et orbi că va fi unanim ales, o majoritate absolută de 40 până 50 voturi și în urmare la 6 ore e declarat ales deputat a cercului Sân-Miclăușul-mare.

Am căzut ce e drept, dar cu cinste având noi învingerea morală. Am căzut, dar nu am corupt pe nici un alegător nici măcar cu un pahar de rachiu, pe când contelui, — să zice, — că i-a costat alegerea grele zeci de mii de floreni. Am căzut căci și dintre ai noștri cam 5 procente din totalitatea alegătorilor au rîvnit la spurcatul de papricaș și argintul lui Iuda. Am pierdut dintre ai noștri dar mai cu seamă sârbi ca la 100 voturi cari de votau cu noi, ajungeam cu contele în balotaj, și apoi la o frumoasă izbândă.

ce neamului s'au făcut ca un Iuda vânzătorul, ba cred că e și păcat a să pângări o foaie de a noastră națională, tipărind numele acelor uități de sine, cari pentru un murdar papricaș își vindură neamul. Mi-e scârbă, și cred că tuturor oamenilor de bine, — a mă mai ocupa cu astfel de existente nedemne.

Suntem mândri, căci conducătorii naturali ai poporului, preoții și învățătorii, toți până la unul, și-au împlinit datorința și au fost la locul lor. Laudă merită și preotul sârb din Sân-Nicolaul mare, Agrima. Comune sau purtat bine: Sân-Nicolaul mare, carele ne-au dat 185 voturi. Comuna germană Nagy-Ösz au votat pe lângă noi cu 135 voturi. Nereul a căruia antistie în frunte cu judele Eremie Mezin, vice judele George Fleșer, jurați Șofron Băran, Ioan Cioban și Eremie Barbu, și cari ni-au însoțit și prin comune, fără teamă, cu toți au votat cu noi, adică cu candidatul național, dându-ne 47 voturi. Din Cenad am avut 94 voturi și din Valcani 40. În total 503 voturi, venite la noi din dragoste curată, iar nu din rîvna papricașului și a banilor. Pierdere am avut numai în Cenad și Valcani, de unde ne-au putut rupe și lua câte-va oi rătăcite. Candidatul nostru nu a plătit trăsuri, nu a dat nimănui bani, nu mâncare și nu beutură, și cu toate acestea a strins în jur de sine peste 500 voturi, și cu vre-o 80 mai multe ca candidatul cu program kossuthist. Un sămn acesta, — cum imi spunea un domn din birou, — că viitorul în acest cerc este și va fi al naționalităților. Avem mari speranțe că se vor trezi șvabii și atunci fiind banii și papricașul un ce netrebnic, va eși învingător candidatul național, singurul chemat a reprezenta acest cerc prea poliglot.

Ca de încheiere caut să mai amintesc încă un episod din lupta aceasta electorală.

Vegetează în Sân-Nicolaul mare, un avocat botezat din nou, cu apa a celor 5 pițule, în Vadász rmând. În nemărginita-i iubire de patrie și răvna de patriot cu patentă provoacă pe bunii patrioți a fi una și a starivi hydra naționalităților. Prin metamorfosă ajunsă cameleon, căci într-o noapte a trecut din tabăra kossuthistă a lui Ma-

nyov în cea constituțională a contelui Nako. Poate că sunt la mijloc interese de geschäft. Aflu că își ia catrafusele și voește a se stabili în Arad. E de dorit ca românașii noștri din jurul Aradului, de cu bună vreme să fie orientați, să știe cu cine au de lucru, și hydra să nu-i dea creștarul său. *Un alegător.*

Die cercul Șiria. Cine nu cunoaște temeinic cercul electoral Șiria-Pâncota, fiindcă — cu excepția orașelor numite — toate comunele (19 la număr) sunt românești având la olaltă peste 3000 voturi față de câteva sute de străinilor ar cugeta că învingerea candidatului național a fost de tot ușoră. Dar nu e așa, căci luând în socoteală domeniile cele estinse ale prințului Sulkovszky, ale baron. Bohuș și Soimosi apoi câți alți mari proprietari cari promiteau pământuri în arânda nu numai eține ci chiar în cinste dacă vor ținea sătenii cu Gabányi, iar de nu, vor fi pedepsiți ca vai de ei...! își poate închipi ori cine starea sufletească a ori și căruia om sârman. Pe deasupra mai adăugându-se amenințările și intimidările funcționarilor de tot felul și a Magiarilor din Pâncota, cari speriau lumea... Teranul român, odată deșteptat știe însă ce face. Știe că promisiunile se fac din partea baronilor dar nu se implinesc, și știe, că de se implinesc amar ar avea să le plătească în alt chip.

Toate promisiunile, toate amenințările și înfricările n'au ajuns nimic, căci plugarii noștri — cu foarte puține excepții — au ascultat de conducătorii lor și nu s'au lăsat înșelați de nime. cBa, când a mers pe sate candid. koss. să țină vorbirile nu l'au ascultat mai nime, lucru care i-a spăimântat și i-au făcut se pună gendarmii să bată pe bieții săteni iar la urmă tot ei — stăpânitorii — dacă n'au dobândit, să-i ducă pe la judecată pentru-că au turburat liniștea (casurile din Covăsint, Șiria, Măderat și Pâncota).

Peste întreaga lor socoteală — însă dungă mare s'a tras. În ziua alegerii și cari le-au promis — și s'au deobligat că țin cu ei — încă s'au retras.

Și pentru cel mai împetrit la inimă era lucru pătrunzător să vezi atâta lume românească, de țărani trezi și cu minți, cari erau conștii de ce au să facă. ~~Netemându-se de nime și înfricându-se unul pe altul ca nedespărțiți să fie.~~ Și așa a și fost. Nimic n'a putut pătrunde între ei ca să-i desparte.

Comunele podgorene: Covăsint, Șiria, Galșa și Musca au venit la olaltă în zeci de căruțe și mai mulți pedestri, făcând o mare de oameni din naintea cărei valuri falnicii »huszari« au trebuit se retireze și să le facă locul liber. Câți voitanți români — cu excepția cătorva uscături ce s'au aflat mai în fiecare comună — toți au venit chiar și bolnavi și moșnegi (din Șiria s'au prezentat unul în etate de peste 90 ani, purtat de feciorii săi și ei singuri moși) îngrozim și cu numărul și cu curagiul pe nefericiții care sprigineau pe un și mai mai nefericit ce voia să fie cu sala alesul cercului.

Comunele dintre dealuri — de astă-dată încă s'au purtat bine și cinstit și s'au prezentat cu toții având în frunte pe preoții și învățătorii lor. Și cât le stătea de bine?! Cât de frumos era să-i vezi șiruri — șiruri tot de ai noștri împărțiți după sate ca la comandă și așa s'au prezentat și la vot, fără ca să dea privilegii ca jandarmii ori soldații să se mestece să facă ordine. Ba, — pardon totuși erau să se mestece, căci unguirii și nemții renegați voind să facă scandal, au aruncat în ai noștri cu petri din grădini și ocoale ascunzându-se la spatele husarilor, ba chiar venind în fața lor peste cordon ceia ce văzând ai noștri au sărit să-l prindă dar s'au trezit că husarii îi călcă sprijinind astfel atacul și retragerea mișeilor — cari în chipul acesta voiau să zădărnicească alegerea. Intervenindu-se însă la superioritățile militare acestea au făcut dreptate luând la fugă tot cu aceia husari cari îi apărau când netrebnicii aruncau asupra noastră. Atâta au fost tot, căci văzuseră ei că și noi avem sprigin pe soldații de linie apoi s'au retras cu totul de pe arena luptii fățișe atacând numai pe ascuns. Ai noștri tot votau și nu se mai gătau că erau mulți, ai lor veneau pe oare și-și atunci câte 1—2.

Dacă n'ar fi fost câte 20—30 de rătăciți din comunele Agris, Cherechi și Tauș apoi am putea zice că n'am avut dezertori. Dar acestor rătăciți nu ști ce vină să le bagi. De altcum

plata și-or luat-o și-și vor lua-o cât vor fi și până ce se va aduce aminte de purtarea lor.

Mai brav s'au purtau Măderătanii care după ce au spedit la votare pe alegătorii din Nadăș, Cresta-Miniș și Felminiș pe cari i-au găzduit și ospătat, au plecat și pedestri, cu mic cu mare — ca la lithie — cântând marșurile de însuflețire, însuflețind cu însuflețirea lor și pe alții, dând tuturora exemplu cum trebuie să fie Românul. Trecerea la locul (odaia) de votare încă nu le-au împedecat-o nime (nici jandarmi nici soldați săi grupeze) căci s'au dus unul câte unul întâiu preoții și învățătorii apoi bătrânii și la urma tinerii până ce s'au împlinit 120 de voturi (116 plugari). Nu s'a aflat nici un trădător nici un șubaș care să fie contrar neamului său (căci 2 voturi date lui Gabányi au fost un funcț. și un străin).

Cinste și laudă vouă bravi săteni, cari la toate ocaziile ați arătat că vă iubiți neamul și nu ascultați de minciunile dușmanilor!

De și alegerea se putea fini curând, căci contrarii încă pe la 5 ore d. a. nu mai aveau alte voturi, totuși pentru a ne șicana abia s'au finit la 9 ore seara *primind candidatul național Dr. St. Pop 1231 voturi*, iar kossuthistul Gabányi 535. O însuflețire nedescriptibilă a fost, iar după ce alesul a primit mandaiul s'a prezentat, în mijlocul poporului căruia cu jurământ i-a promis că va lucra pentru binele poporului neîndreptățit.

Aclamări și urale nesfârșite, bucuria la culme și astfel la lumina torțelor și a lunei l'a petrecut mulțimea până la locuința sa care au avut-o la frunțașul luptător din Pâncota — Simeon Buda, iar aici după un «Să trăiască deputatul nostru!» mulțimea românească s'a depărtat mulțimă și cu gândul că și de altă dată numai așa va lucra. *V.*

Dela frații din America.

Cleveland-O, 20 Aprilie 1906.

Onorată redacție! Mare plăcere și bucurie am, de câteori pot lua peana în mână și să scriu câteva rânduri la cei de acasă. Acuma după ce au trecut sărbătorile sf. Paști, mai am timp liber și mai pot scrie la aceia de cari mă leagă frumoase și plăcute aduceri aminte.

Am petrecut sărbătorile cu multă jale! Pentru că sărbătorile noastre, fie cât de mărețe, fie cât de înălțătoare, ele îți umple sufletul de o duioșie oarecare și când ar trebui să te veselești, plângi. Să ai inimă de stan de piatră trebuie să ți-se moaie! Oh Doamne, rea este străinătatea!

Viața de aicea este de totului alta, nu e ca pe la noi. Atât viața socială cât și cea politică, și cea privată cu totului se deosebește de aceea care o trăim noi prin Ungaria! În zadar m'ăși nizu a o descrie pentru cei din Ungaria pare un vis, un ceva ce nu se poate înțelege în împrejurările în cari trăim prin Ungaria.

Viața socială pe aici? nu cunoaște deosebire de caste. Președintele e primul lucrător. Aici sunt două clase a săracilor și a avuților. Săraci în sensul European pe aici nu vezi în ziua de azi. Cine are două brațe sănătoase trebuie să lucre. La lucrări unde nu se recere putere fizică mare, ca la mânășul cailor, la ascensoare și alte asemenea, sunt angajați oameni ciungăriți prin fabrici, din cari pe aici sunt cu mii.

Este apoi foarte interesant. Servitorul, ziuașul lucră la un milionar, care și el toată ziua e în fabrică, apoi seara șed la teatru unul lângă altul și vorbesc de politică și întâmplările zilei și mai mult despre afaceri. Aici e lumea afacerilor.

Știu de cazuri foarte ciudate.

Cu o săptămână mai nainte un domn (că aici toți fără excepție sunt domni) — era vizitiu la un alt domn care avea o proprietate de jumătate milion. I-s'a împlinit timpul și a plecat. Câteva zile după ce plecaseră din serviciu, se întâlnește fostul vizitiu cu fostul stăpân. Și îndată încep a vorbi: Haló Mister! Haló răspunde celalalt. Cum o duci? Ce mai faci? Și sfârșitul a fost, că au luat masa laolaltă și cocoana s'a bucurat că are un oaspe plăcut!

Nu spun poveste d-lor! Nu!

Viața politică apoi nu vă e necunoscută și asta însă e Americană. Sper cu alta ocaziune să vă scriu și despre aceasta.

Viața privată apoi de nou e ceva ce nu se pare a fi cu puțință.

Chiria alor trei chilii costă mai puțin 100—150 coroane pe lună. Și asta nu în loc central ci cam 20 minute din centru ai să mergi cu tramvaiul electric. Cine conduce casă, dacă poate afla servitoare, cui să solvească plata de 70 cor. pe lună are să se bucure.

Și servitoarea aceea nu-ți va face altceva nimic numai îți va încălzi conservele de tot soiul, cari le dorești a le avea, și cu 1/2 oră înainte de mâncare îți va găti rostbeuful și e gata. Seara își pune pălăria pe cap și merge cu cucoana la teatru, eventual șede lângă ea, și nu e nici o genare!

Din aceste lucruri puteți vedea cât costă o viață cum se cade! De aceea Americanii nu văd cu ochi buni emigrarea, căci oamenii noștri scad leafa, și cu leafă puțină nu poți trăi cum se cade, numai de nu trăești cum trăesc oameni emigrați câte 20—60 într-o casă, și să lipsesc de toate!

Pe aici, cine are o soluțiune de cinci coroane pe zi, și trebuie să trăiască din ei, tângește nu trăește!

D-voastre veți fi zicând: Oh ce lucru bun vor fi având preoții noștri pe acolo! Aceea zic: D-zeu sfântul ferească pe tot omul de așa traiu. Preotul Român nu-și poate aduna 100 de dolari pe lună, ca aceștia să-i rămână bani curați pentru susținerea casei, așa că trăește cu mare jertfă sârmanul preot.

Agitațiunile, lucrul și venitul meu, spun liniștit nu-l poftesc nici dușmanului meu.

Nime nu le știe, numai acela care l'a probat, și acesta va trebui să recunoască adevărul ziselor mele.

Vă salut d-le și poftesc și doresc tuturor Românilor că să nu fie siliți a gusta pâinea amară a străinătății!

Dr. E. L.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 16 Mai 1906.

— **Suveranii României.** Iată alte amănunte asupra vizitei Suveranilor României la expoziția din Milano.

Suveranii au sosit dela Lugano cu un tren special.

La gară au fost primiți de comitetul expoziției, de primar, de prefect și de un numeros public.

S'a format un cortegiu de trăsuri și automobile și astfel s'au dus la expozițiune, fiind salutați în trecere cu mare respect de către cetățeni.

Suveranii au vizitat în special secțiunea română, galeriile de automobilism și expoziția de marină. S'au oprit și au admirat noul sub-marin italian, de războiu.

La ora 1 d. a. Suveranii au plecat la Venezia.

Carmen-Sylva a obținut un mare succes de simpatie. I-s'au oferit flori minunate.

— **Gapon omorât.** Tot felul de știri contradictorii au fost răspândite privitor la părintele Gapon, fost șef al mișcării revoluționare ruse. Ba că el a fost omorât, pentru că i-a trădat, de revoluționari, ba că e în siguranță, ascuns și protejat de guvern. Acum iar se scrie că în apropiere de Petersburg într-o vilă a fost găsit cadavrul preotului Gapon.

— **Executarea pașei Dzsamil.** Din Constantinopol se scrie: Procurorul *Medinde*, care a fost trimis la Tripolis, să conducă cercetarea contra pașei Dzsamil în afacerea uciderei pașei *Redvan*, a fost atacat de Dzsamil, care i-a înfipt un cuțit în gât, și l-a rănit grav. În urma unei alte verziuni pașa a mușcat gâtul procurorului care a murit. Sosind această știre la Constantinopol, sultanul telegrafic a dat ordinul, ca pașa Dzsamil să fie spânzurat numai decât. Este probabil că această soartă îl va ajunge și pe pașa Abdur Rezák, fostul măștru de ceremonii a sultanului, care de asemenea a fost esilat în Tripolis din cauza cunoscutei crime.

— **Pentru ceice pleacă în America.** Din Cleveland ni-se scrie: În interesul emigranților să publicați știrea aceasta care ar fi bine să o înregistreze toate ziarele noastre.

Emigranții trebuie să aibă biletul până la locul unde voesc a merge, ori prețul biletului de pe tren, plus o sumă care variază

după depărtarea statelor. Așa d. e. acela care vine numai până la New-York, trebuie să aibă bani gata la sine minimum 10 (zece) dolari (50 cor.) Cine vine la Cleveland-O. trebuie să aibă 20 dolari bani gata și biletul solvit, s'au prețul biletului care e 10 dolari.

Cine merge în jurul Chicagoului trebuie să aibă 30 dolari bani gata. E drept că sunt cazuri să poată scăpa omul, — dintre zece mii, unul. Interesul fiecăruia însă este ca să nu se espună la o călătorie așa lungă, să spezeze sumă mare de bani apoi să fie reînapiat.

— **Kossuth nu merge la București.** «Magyarország» de ieri este informat din loc competent că ministrul Kossuth nu merge la București să vadă expoziția românească... Atâta pagubă!

— **Conte acuzat de otrăvire.** În Besztercebánya și în țara întreagă face mare senzație arestarea contelui Nayhauss, acuzat că ar fi otrăvit pe bătrâna doamnă Beniczky. De fapt în camera contelui s'a și găsit rest din otrava ce s'a constatat că a stins viața doamnei bătrâne. Contele, care avea interes material ca bătrâna să moară, tăgăduiește și zice că otrava (arsenic) i-a rămas dela fratele său care-i oficer și vindecase cu arsenicul un cal. El, totuși e ținut în arest preventiv.

Contele se zice că ar fi comis această crimă pentruca astfel să ajungă mai iute la cele 40.000 coroane ce d-na Beniczky lăsase în testament soției contelui. E de notat că bietul contre trăia într-o mare sărăcie.

— **Nuntă 6 zile.** Să înțelege, și asta numai între fii Alföldului să poate, ș'aname, la Seghedin, patria papricei, unde trei frați Ábrám s'au însurat d'odată și au ținut 6 zile nuntă. Au cântat mai multe tacámuri (bande) de lăutari așa că muzica a sunat într'una și dintre cei 500 invitați s'au găsit când unii când alții să danseze. Despre consumație, apoi iarăși numai între Unguri se găsește așa stomacuri. În ziua întâiu au mâncat 200 blide de piftii (reci), 80 tipsii de cozonaci, tocană din carnea unui taur și 2 viței, 18 miei, 134 curcani, găște etc. Băutură — cu butoaiele.

A șasa zi însă numai 12 feciori au mai rămas în picioare, dar și aceștia se clătinau tare.

— **Exemplu bun.** Ni se scrie: Ilustritatea Sa Domnul Episcop gr.-or. al diecezei Aradului Ioan I. Papp din părințeasca iubire ce o are către biserică și poporul său a binevoit a dărui bisericii noastre din Steu, un antimis: pe sf. altar în preț de 20 cor. pentru care părințească faptă urăm dela bunul Dumnezeu viață fericită împodobită cu toate bunătățile cele pământeste și tot odată rugăm pe prea înduratul Dumnezeu, ca mulți ani să-l țână în fruntea bisericii noastre gr.-or. române.

Observând această faptă părințească înflorită din partea înaltului nostru prelat bisericesc, s'a aflat a imita această deamnă de atare următorii poporeni: Dimitrie Forgaciu, Ioan Micle și Pavel Labeu, din ostănelele și speșele lor, au ridicat o cruce pompoasă (rugă) în centrul comunei în preț de 156 cor. Paul Labeu, I. Micle Dimitrie Bențe, Dimitrie Forgaciu și Dimitrie Bițiș, tot din impulsul lor de buni creștini, au procurat un potir cu 28 cor. Ioan Scrobuț o învălitoare (mășăriță pe sf. prestol cu 3 cor. Maria Vancea o învălitoare pe proscomidie, cu 3 cor.

George Boșca, Ioan Micle, Ioan Cucura, Crăciun Varga, Ana Savu s. a. a procurat respective dărui pe seama sf. biserici de aici, un molitvelnic bogat și un oțtoic mic cu literi latine în preț de 11 cor. 76 fil., pentru care faptă bună creștinească mulțămindule și pe această cale, rugând tot odată pe tatăl ceresc care iubește, pe ceice iubesc podoaba casei sale, bine-cuvinte toate întreprinderile lor, până vor trăi pe acest pământ să se îndure acel tată ceresc, să îndemne pe mai mulți întru a imita faptele lor, cele creștinești și să le răsplătească cu bogatele sale daruri. *Steu*, 26 April 1906 v. *T. Simoc*, preot gr.-or.-român.

— **Numirea văduvei lui Curie.** Din Paris vine știrea că văduva lui Curie, inventatorul radiului, a fost numită de către ministrul

de culte la catedra de fizică — în locul bărbatului său — la universitatea zisă Sorbona. Doamna Curie își păstrează pe mai departe și laboratorul de chimie în a cărei conducere stătea. Văduva Curie e a doua femeie în Europa numită la catedră de profesor la universitate.

— **Conjurația royalistă.** Din Paris să scrie că judele de instrucție Andrée, care a fost încredințat cu cercetarea în chestia conjurației, cu ocazia perchiziției domiciliare ținute la contele Beauregard a găsit scrisori foarte compromițătoare, privitor la partidul royalist. Aceasta e și explicația faptului că procuratura a denegat cererea de eliberare a contelui Beauregard și secretarului său Bressollets care au fost deținuți în Brest.

— **Geniu și poezie populară.** «V. N.» i-se scrie din Craiova, că Luni seara, la 24 Aprilie v., dl Delavrancea a ținut în sala teatrului național de acolo o interesantă conferință, tratând despre: «Geniu și poezie populară», produsul din intrări fiind destinat cantinelor școlare din Craiova.

Școlarii au a mulțumi de binefacerile primite dela cantine, doamnelor membre ale societății «Ospătăria școlară» și cu deosebire harnicei presidente, dna Lucia N. Romanescu, după stăruința căria s'a organizat conferința.

Dl Delavrancea a întreținut publicul venit în număr mare, timp de 2 și jum. ore cu talentul său bogat și variat, fără de a obosi spiritul celor ce-l ascultau. Tratând despre geniu și poezia populară, în genere, la toate popoarele și în special la poporul român, dsa a desfășurat un complet și interesant capitol de folklore. Dsa arată geniu poetic al poporului nostru, ca puternic și fecund, cu toate vicisitudinile trecutului și greutățile traiului. Demonstrând bogăția poeziei populare la popoarele Europene și mai ales, la cele de sânge galo-celtic, arată tot deodată pacinica dezvoltare și traiul înlesnit, sub aerul trafului obidit și slobocimă al Românilor, care totuși a ajuns să aibă o literatură populară la înălțimea ori cărei literaturi similare din apusul Europei.

Conferențiarul desfășură cu dibăcie înaintea auditorului toată tehnica și metoda poeziei populare, arătând cum trubadurii populari au putut crea, reține și transmite un număr nesfârșit de versuri. Aceasta s'a putut, zice dsa, prin ritm și rimă, prin formule și atribute definitive, cari se găsește repetate la infinit sub diferite forme, în tocmai ca și poezia lui Omer, care — în treacăt spune dsa — crede dsa, că a existat, judecând numai după extraordinara unitate.

Poezia și peste tot literatura noastră populară, cu farmecul și bogăția ei, trebuie să servească literaturii culte românești drept fond și inspirație. Numai inspirându-ne din geniu poporului nostru, vom putea crea opere neperitoare; aci dl Delavrancea aduce ca exemplu literatura italiană cu al cărei fond seamănă cea românească și mai ales opera lui Dante, care a rămas neperitoare tocmai fiindcă a intrupat în cea mai aleasă limbă geniu poporului Italian.

Astfel s'a terminat conferința dintinsului literat, care a scris unele din cele mai alese pagini din literatura noastră, și cam astfel a vorbit el, căci însuși el a fost adânc inspirat de geniu popular românesc.

— **Darul biserice Sf. Nicolae din Scheiu pentru catedrala din Sibiu.** Comitetul bisericeiu Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu votase la timpul său suma de 5000 cor. pentru catedrala din Sibiu. O delegațiune constatătoare din dnii dr. V. Saftu, V. Onițiu, D. Lupan și I. Pricu, trimisă din sinul comitetului parohial al bisericei Sf. Nicolae la serbările sfințirii catedralei, a predat această sumă I. P. S. Sale Mitropolitului pentru scopul indicat.

— **Inaugurarea bustului lui V. A. Urechia.** Duminecă a avut loc la Dorohoiu festivitatea desvălirii bustului lui V. A. Urechia, ridicat prin subscripțiune publică. În aceeași zi s'a inaugurat și biblioteca poplăra din Dorohoiu. Ministerul instrucțiunii publice, ca și Academia Română au fost reprezentate prin delegați, cari au depus coroane. Dl Gr. G. Tocilescu a ținut la orele 3 p. m. o conferință vorbind despre Români din Regat și de peste hotare în 1906.

— **Wolf J.**, pantofar de ghete femeiești și bărbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minorilor).

— **Magazin de stofă de fabrică, Lechner și Fleischer, Pécs.** În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3-30—4-40—6-60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuros probe. **Lechner și Fleischer, Arad, Szabadság-tér 17** Telefon 475.

Atragem atențiunea on. public asupra anunțului a lui **Lantos József.**

Partea literară.

Invățătorul și rolul său social.

De ISIDOR IEȘAN.

V.

La cei vechi statul câștigase o putere atât de suverană, încât individul cădea zdrobit sub greutatea sa. Dar toată grija aceluia stat era curat educativă. Individul care nu era încă de tinăr pregătit pentru o misiune morală, nu putea să ajungă la cârma afacerilor publice.

De acolo vedem la statele cele vechi (Greci și Romani) calități cetățenești sublime, *caractere mari*, puternice, simțeminte înălțătoare, întreprinderi sublime și sacrificii admirabile toate în folosul patriei și al poporului său, aceea ce azi mai rar le găsim. pe formarea antică, puneau mai mult preț «moderni», cei de azi pun preț numai pe formarea și dezvoltarea intelectuală.

Și noi vedem, că diferența e foarte mare. Atunci *caractere tari*, formate cu acțiuni mari și puternice, pe când astăzi corupțiunea rafinizmului, lașitatea, minciuna, egoizmul crasant, vițiul etc. . . sunt o virtute.

De atunci și până azi lucrurile s'au schimbat mult și la multe popoare. Individul, încetul cu încetul și-a recăpătat independența sa, dar numai o independență formală, relativă, dar tot e una și în statul nou, a reușit să-și introducă voința și tendințele sale individuale:

Statul antic era reprezentantul virtuților celor mai desbrăcate de egoismul individual pe când în statul de azi este un amestec de competitivități individuale, o asociațiune de exploatație, unde numai cei puțini de sus au tot dreptul, sunt stăpâni, iară masa imbecilă are numai obligamente, e numai sclavă, în care situațiune abea se mai zărește câte o umbră de virtute civică, de nobleță, afară doară de nobleța jăfuirii și a prădării.

De acolo vine, că un atare stat se vorbește mai mult de instrucțiune de cât de educațiune. Toate diplomele se dau azi în numele instrucțiunii, toate demnitățile în Stat se ocupă azi cu oameni *bine instruiți* și nu cu oameni *bine crescuți*, și nicăirea nu se face caz de educațiune.

Astăzi instrucțiunea publică e educațiune, ceea ce este cu totul fals, căci ceva alta e instrucțiunea și cu totul alta educațiunea, căci educațiunea în înțelesul antic și tot odată cel adevărat al cuvântului era și este cultura caracterului la individ în direcțiunea moralei, și a marelor virtuți, abstrăgând dela interesul personal și îndreptate spre marele interes social. așa că am putea cu tot dreptul spune, că statul modern s'a individualizat,

și a devenit un mare exploatator de afaceri pur egoiste, precum e egoist aproape fie care individ ce formează acest stat modern.

Pe adevăratul om îl face nu numai instrucțiunea minții, ci și educațiunea sufletului, deci o deosebire mare între omul instruit și cel crescut. Sub cultură sau creștere nu înțelegem însă oameni, cari sunt înzestrați cu oareși cari cunoștințe, ci oameni cari pe lângă cunoștința adevărată, au și un suflet nobil, o inimă formată, bazată pe o adevărată creștere.

Însă creșterea adevărată a inimei, care aduce cu sine moravurile cele mai bune, cele mai nobile, *caractere mari și puternice*, fapte sublime, e numai *creșterea națională*, pentru că un atare om astfel crescut, a lui inimă e inocentă, lipsită de infumurături străine, al lui simț e curat, neînveninat de doctrinele străine, tendențioase corumpătoare de conștiința de sine și el simte profund și clar tot ce e mare și sublim, pentru că inima și mintea lui nu e timpită, nu e molipsită cu principii străine, perverse, false și contrare ființei sale propriie. Totodată doarește el de a-și însuși tot aceea ce e sublim, pentru că prin inocența și prin firea sa nestrictată, *naturală*, simte el în sine un îndemn puternic de a face tot aceea ce e mare și sublim.

Telegrame.

Petersburg, 15 Mai. Duma imperiului a fost deschisă de secretarul de stat de Frisch printr'un discurs în care deputații alesi ai țerei au, în virtutea legilor fundamentale cu privire la alcătuirea Dumei, depline puteri de a lucra în interesul legalității și al ordinii legale.

Deputații pot lucra fiind asigurați de deplina publicitate a lucrărilor lor, și a libertății cuvântului.

D. de Frisch a invitat pe deputați să semneze formula de jurământ și a propus să se aleagă de președinte al Dumei, profesorul Muromzew. Profesorul Muromzew este ales președinte cu vii aclamări.

Ocupând fotoliul preșidențial, președintele mulțumește. Deputatul Petrunkevici cere cuvântul. Președintele invită pe orator a veni la tribună. (Aplauze).

D. Petrunkevici declară că este o datorie de onoare și de demnitate pentru Duma imperiului de a consacra primul cuvânt liber aceluia cari și-au sacrificat libertatea patriei lor. (Mari aplauze). Toate închisorile gem de deținuți. Libera Rusie cere liberarea celor ce se află în închisori. (Mari și prelungi aplauze).

În discursul său de mulțumiri, președintele Muromzew a zis că lucrările Dumei se vor face cu respectarea prerogativelor monarhului constituțional și pe baza completei reînnoiri a modului de guvernare. (Aplauze).

Ședința este apoi ridicată anunțându-se cea viitoare pe Sâmbătă.

Posta Redacției.

Corb alb. Am primit, dar nu li-am citit încă, fiind altele la rând. Dacă vor fi bune, le vom publica.

BIBLIOGRAFIE.

La administrația „Tribunei” să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma” de Russu Știrianu	Cor. 2.—	plus 10 fl. porto
„Povestiri și schițe” de S. Secula	1.—	5 „ ”
„Nuvele” de Emil Zola	Cor. 0.40	5 „ ”
„Școlarul declamator”	0.50	5 „ ”
„Stropi de roșu”	1.—	10 „ ”
„Aur” Const. Hodoș	1.50	10 „ ”
„Telegrama” farză în 8 acte	0.80	3 „ ”
„Amicul Poporului” T. Vuiculescu.	1.—	10 „ ”

Economie.

Arad, 15 Mai 1906.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 14 Mai.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906 (100—clgr.)	16.62—16.64
Secară pe Aprilie	13.60—13.62
Orz pe Aprilie	15.82—15.84
Cucuruz pe Mai	13.32—13.34
Grâu de toamnă pe 1906	13.76—16.78

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906	16.62—16.64
Secară pe Aprilie	13.56—13.58
Ovăs pe Aprilie	15.42—15.50
Cucuruz pe Mai	13.36—13.38
Grâu de toamnă pe 1906	16.76—16.78

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 15.10—15.20
79—100 „	„
Secară: 100 „	12.20—12.30
Orz: 100 „	13.50—13.60
Ovăs mercantil 100 klgr.	14.10—14.20
cernut 100 klgr.	13.30—13.30
Cucuruz nou 100 „	13.00—13.10
vechiu 100 klgr.	„

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158.—
„ „ mic	160.—
brut „ mare	156.—
„ „ mic	158.—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,

tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Avis!

Direcțiunea institutului de credit și economii „Șoimul”, societate pe acții în Vașcău, aduce la cunoștință aceluia cari au subscris acțiunile Nrii: 951, 952, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 997 și 998, că dacă în termen de 15 zile dela datul acestei publicări nu-și vor achita complet acțiunile împreună cu interesele de întârziere, aceste acții să vor anula, iară sumele plătite vor trece la fondul de rezervă.

Direcțiunea.

Lantos József

prăvălie de manufacturi
pentru bărbați și femei

ARAD, Piața Andrassy 20.

(Palatul Fischer Eliz) Lângă magazinul de
pantofarie a lui Weinberger János.

Comenzile din provincie să execută
repede și prompt.

Un nou magazin!

Am onoare de-a aduce la cunoștința
on. public că am ieșit din magazinul frați-
lor Lengyel — unde am servit timp de 15
ani — și am deschis aici în loc pe piața
Andrassy 20

sub firma Lantos József
o prăvălie de manufacturi
pentru bărbați și femei.

Mi-am asortat magazinul având consi-
derare deosebită asupra industriei noastre,
— cu articolele cele mai bune și mai mo-
derne mai ales cu pânzături, cu chiloane
— de spălat și cu mătăsuri — de tot felul
pentru bărbați și femei, și articole de
modă, căpățeli etc.

Experiențele mele bogate câștigate în
aceasta bransă mă îndreptătesc de-a nădăj-
dii că voi putea satisface dorințele cele
mai delicate ale publicului în măsura cea
mai largă.

Principul meu suprem este serviciul
conștient și prețurile cele mai solide.

Mă recomand bunevoinei a onratului
public,

cu dinstinsă stimă :

(Lichtenstein) Lantos József.

URMAȘII LUI KUBÁT

Văduva Kubát Antalné
ARAD

Fabrică de perii și pensule

Strada Weitzer János (Palatul Minorităților)
Atelierul: Strada Angyal Nr. 28.

Magazin de perii și pensule de cele mai bune calități.
Fabricare de tot felul de articole în bransa aceasta.

E și în interesul D-Tale!

Dacă voești se cumperi, nu întârziă de a cerceta

magazinul
de stofe de haine pentru femei

a lui
HEGEDÜS ÁRMIN

care acum e sortat cu cei mai noi și mai la modă articoli.

Prețurile neîntrecute de ieftine esclud ori-și-ce emulare.

Prețurile articolilor de reclam:

Un blous la modă foarte frumos și **o stofă**
pentru haine mtrul **33 cr.**

Ombree stofă pentru blous elegant și fin, re-
gele sezonului mtrul **65 cr.**

Ce nime n'are, o plapoma brilliantină
pentru două persoane, pân'acum **4 fl.**, acum **2.95 cr.**

Magazinul meu de stofă din patrie e de ajuns
pentru întreg comitatul Aradului.

Mare asortiment dintre 120 și 140 cmtri de stofă
se poate afla numai în prăvăliile din capitală.

Rog să priviți galantarul meu! Cere sprijinul on. public cu stimă

HEGEDÜS ARMIN

Arad, piața Szabadság nr. 17, vis-à-vis de cei 13 martiri.

Rog a privi galantarul vânăt!

Sirupul carpatian

pentru pept

al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuin-
țează cu succes de 30 de ani,
e admirabil medicament con-
tra tusei și asudării de noapte.

Promovează pofta de mân-
care, nutrirea și mistuirea;
întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot fo-
losi fiindcă are deosebită
influență asupra singelui și
formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

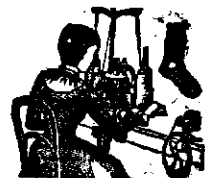
Se poate căpăta numai la
spităria lui

Barcsay Károly

Szeged, Széchenyi-tér 12.

5 Cor. și . mai
..mult..
pe . zi!

Societatea de cioraperie de casă.

Se caută persoane de ambele sexe, la mașina noastră. Luernu simplu
si lute, — pentru întreg anul acasă. Nu se cere nici o cunoștință
de mai înainte. Depărtarea nu are a face. Luernul îl cumpărăm noi.

Societatea de mașini pentru cioraperie pentru lucrat acasă.

THOS. H. WHITTICK & Co.,

Budapest, IV. Havas-uteza 3—365.

PRAG, Petersplatz 7,—365.

Molnár Antal

măsar

Arad, Part-u. nr. 4 (Casa proprie).

Se recomandă onor. public pentru pregătirea a ori-ce fel de lucrări de lemn aparținătoare acestei branșă, precum:

mobile de alcouri, de prânzătoare, de salon, de cuină,
de grădini și de vile,

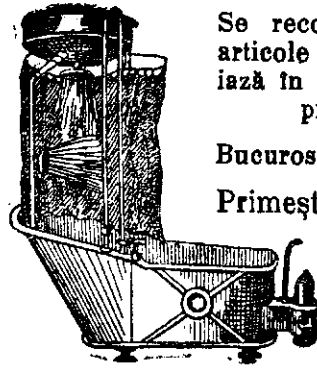
precum și spre pregătirea aranjamentelor de prăvălii,
de birouri, de portale și ori-ce fel de lucrări pentru bi-
serici și alte edificii publice.

Comandele se efectuează prompt pe lângă prețuri convenabile și
garanție.

— Desemne și modele chimice se trimet la cerere. —

Hannauer Mihály

Tinicher de edificii și obiecte de lux. — In Arad, pe strada
Deák Ferencz No. 24. (Îngă biserica reformată)

Se recomandă cu executarea a tot felul de
articole în branșa aceasta, pe cari le efectua-
ză în modul cel mai prompt și pe lângă
prețurile cele mai ieftin posibile.

Bucuros servește cu preliminări de spese.

Primește acoperiri de turnuri de biserici,
acoperiri de case, etc., și tot
felul de confecțiuni și repara-
țiuni de tinichea.

Se caută un învățăcel.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄,
și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spe-
sele de intabulare, convertez datoriile de interes mari.

— Rezolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

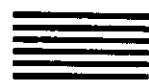
pe teritorul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bichiş, Gyula, Ciaba. 215

ARAD, Boros-Béni-tér 22 sz. etagiul I.

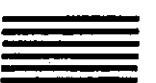
(Piața cerealelor.)

Biroul filialei: B.-Ciaba, Calea Berényi.

Primesc pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili
și demni de încredere.

Anunț!

— Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în —
Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.

o fabrică de mașini agronomice

— sub firma înregistrată la tribunalul comercial —

VULCU J. MAXIM

— Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experien-
țele mele —

o o Austro-ungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public

o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

— În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, stă-
mătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, elururi,
pluguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de piv-
nitărie și instalațiuni de mori, joagăre și țigărlăi miel și mari, după
cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele
mașinăriilor sus numite.

— Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de
abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz,
garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de ma-
terialul cel mai bun.

— Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de re-
paraturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Bogat asortiment de lămpi de casă și candelabre.

Prăvălie: *Andrássy-tér*
: : : No. 13.

Palatul minoriților. No. telefon 882.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

KOHN JÓZSEF

ARAD

Atelier: *Bathyány-u.*
: : : No. 23.

Casa proprie. — No. telefonul 821.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

— Lumina nouă! —

Noutate!

— Lumina nouă! —

Pe teren gazopiric
cel mai bun succes
l-a avut până acum

lampa mercediană

la care luminarea a 75 de luminări, costă mai puțin decât lampa cu petrolen 20"
și care poate fi aplicată la ori-ce candelabru ori lampa de masă; prin ceea-ce
cu 30% avem luminat mai frumos și 50% cruțare de petrolen. Recomand
aceasta în atenția cafegiilor, birtașilor, cancelariilor celor cu afaceri și privaților.

Singurul magazin e al meu, unde răspund punctual și efectuează orice comandă.

Cu stimă: **Kohn József.**

Mare magazin de ustensile și articole casnice.